

ESTUDI DE L'ESTAT ECOLÒGIC DEL TRAM DEL RIU GURRI A VIC

ENTRE LA FONT DEL PAS I EL PONT DE FERRO

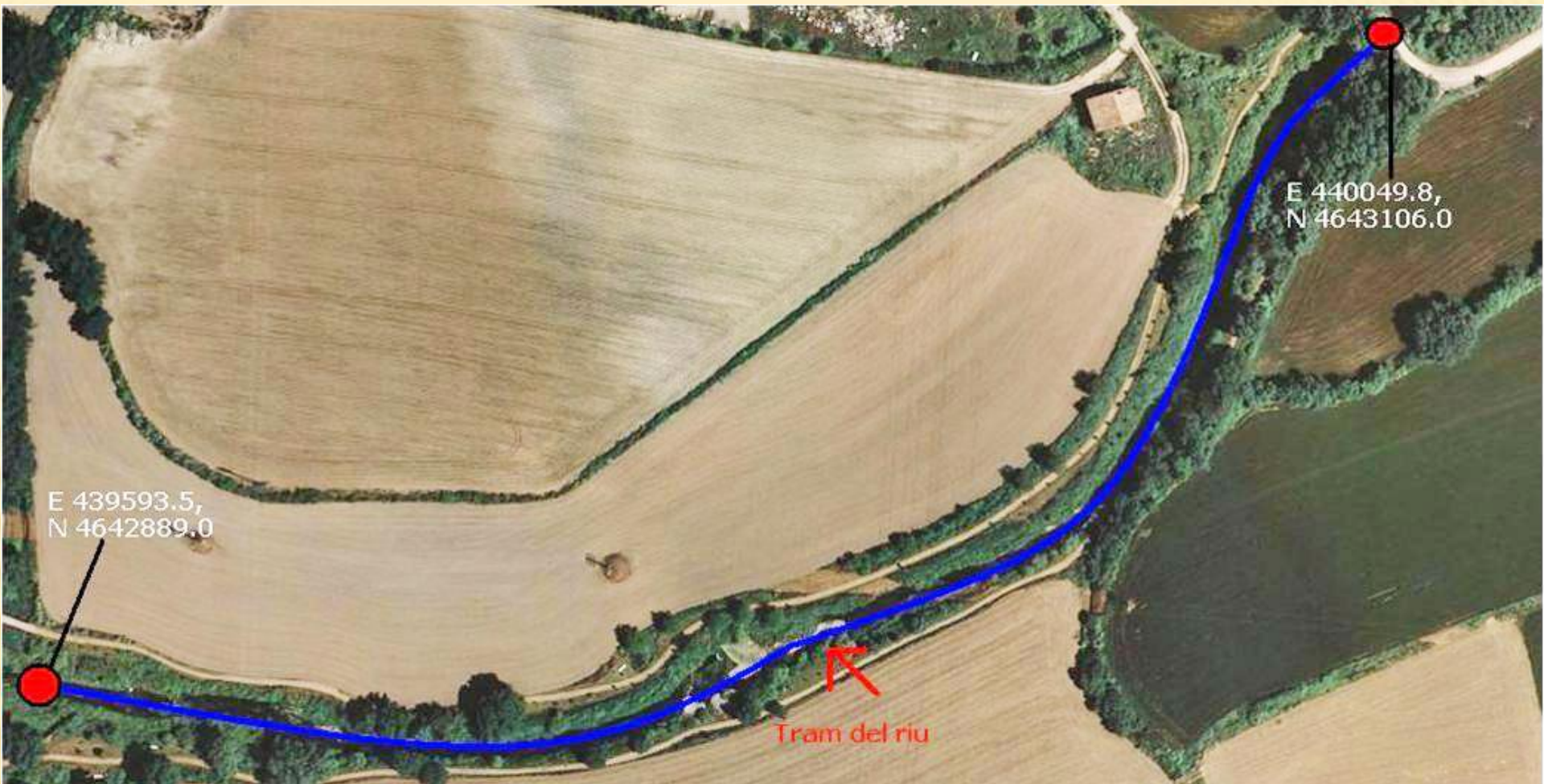
Projecte "Seguim els Rius" (Medi Ambient Ajuntament de Vic)
Projecte Rius (Associació Hàbitats)

Inspeccions Primavera 2011: 2 i 13 de maig de 2011

Inspectors: alumnes de Biologia-Geologia de 4t d'ESO

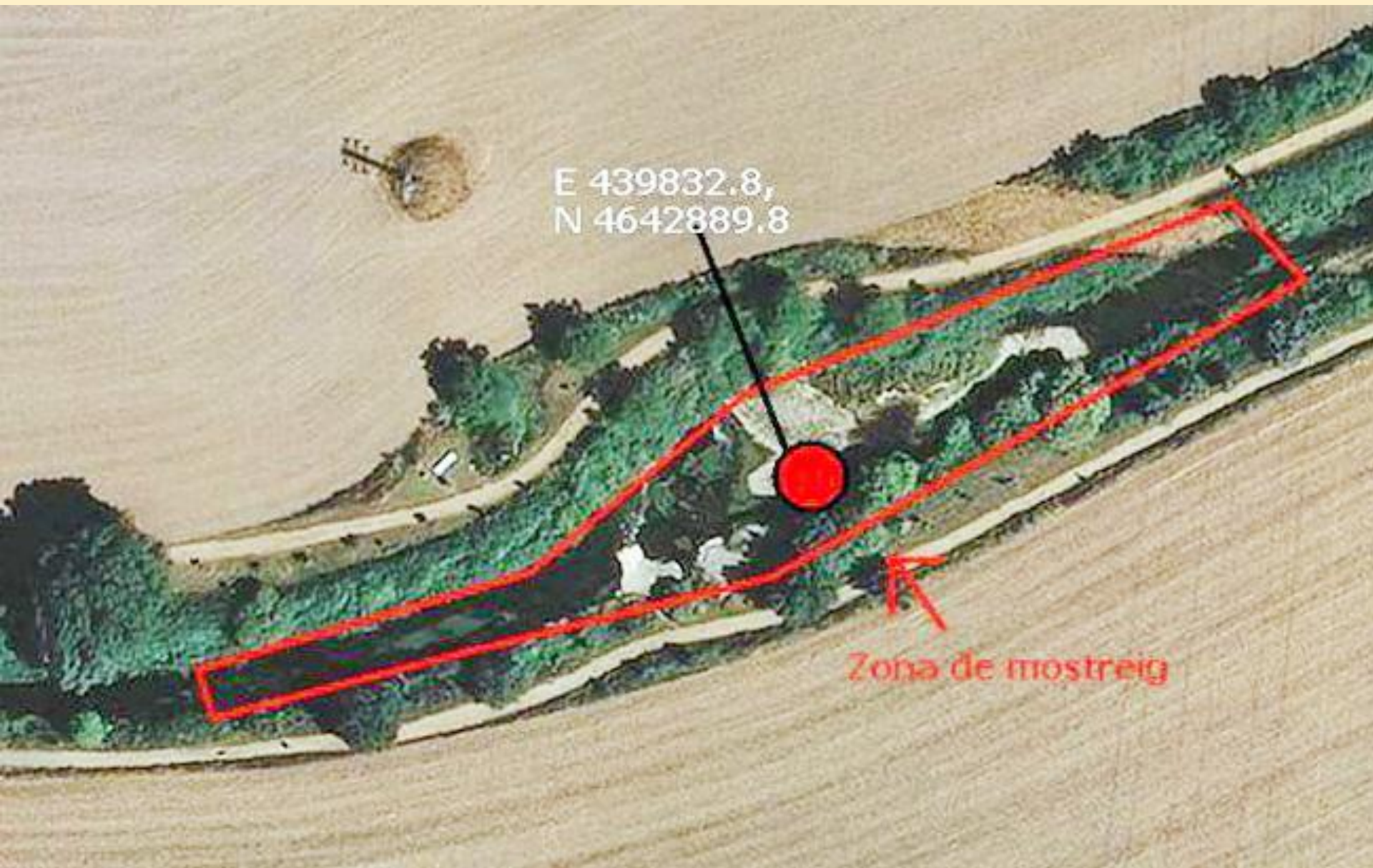
COL·LEGI **Sant Miquel dels Sants**

Tram del riu apadrinat pel col·legi Sant Miquel dels Sants: coordenades UTM

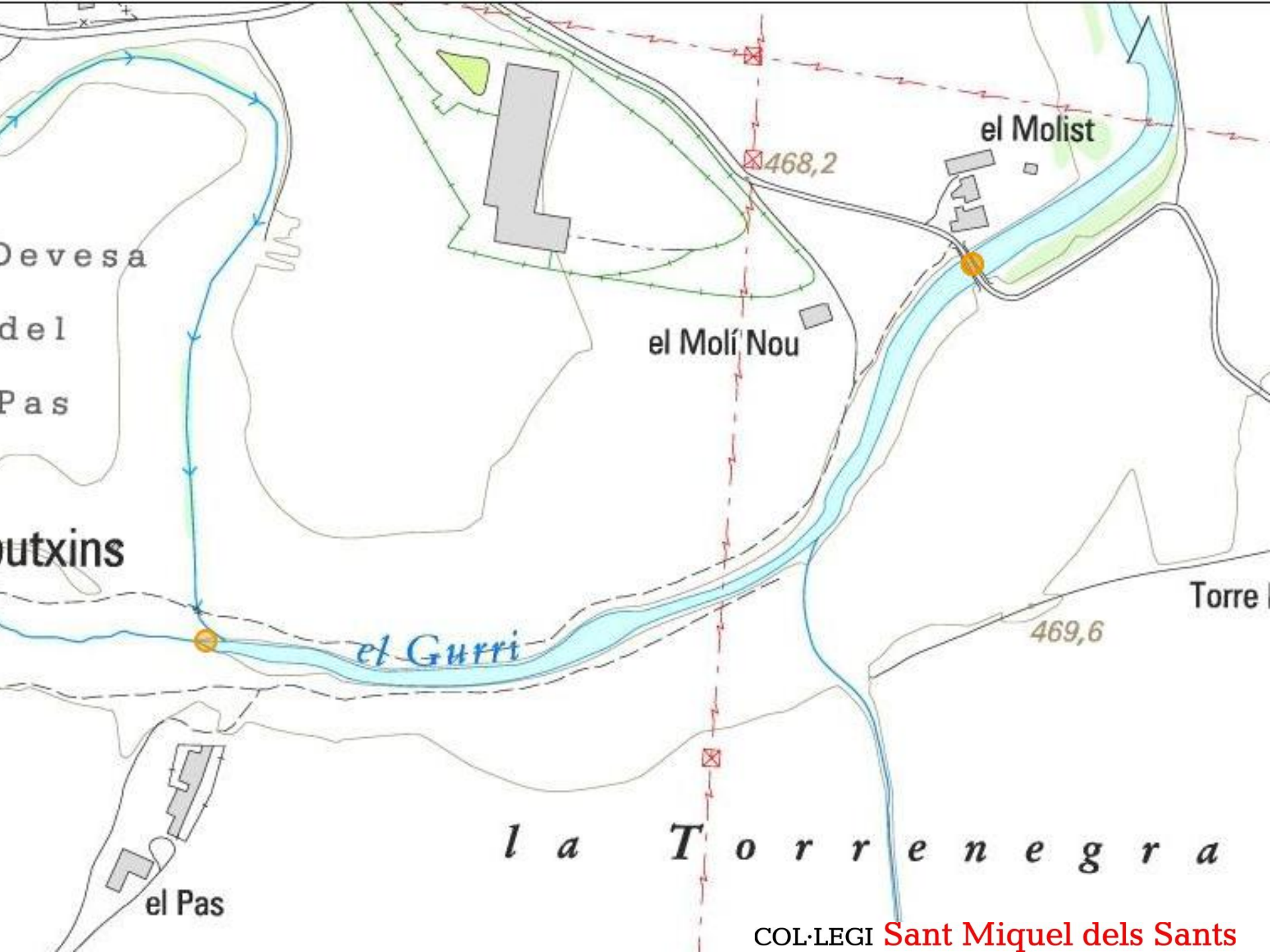

E 439832.8,
N 4642889.8

Zona de mostreig

Zona de mostratges

COL·LEGI **Sant Miquel dels Sants**

RESULTATS

QUALITAT HIDROMORFOLÒGICA: L'HÀBITAT

- **L'aigua flueix amb una freqüència de ràpids ocasional**
- **Nivell d'aigua habitual per l'època de l'any o una mica superior**
- **Flux d'aigua continu**
- **Presència de tot tipus d'aigües: ràpides poc fondes, ràpides molt fondes, lentes poc fondes, lentes molt fondes.**
- **Substrats del fons del riu:**
  - **Blocs i pedres (>10%)**
  - **Còdols i graves (>10%)**
  - **Sorra (<10%)**
  - **Llims i argiles (>10%)**

QUALITAT HIDROMORFOLÒGICA: L'HÀBITAT

- **Moltes clarianes**
- **Altres elements :**
  - **Fullaraca escassa (<10%)**
  - **Troncs/Branques**
  - **Arrels exposades**
- **Cobertura vegetal aquàtica:**
  - **Algues:**
    - **Filamentoses (>10%)**
    - **Globulars adherides al substrat (<10%)**
  - **Fanerògames i asprelles (<10%)**

QUALITAT HIDROMORFOLÒGICA: BOSC DE RIBERA

(segons l'índex QRISI)

- **Entre bona i moderada (9)**

Bosc esclarissat (4)

Connexió parcial amb camps agrícoles adjacents (3)

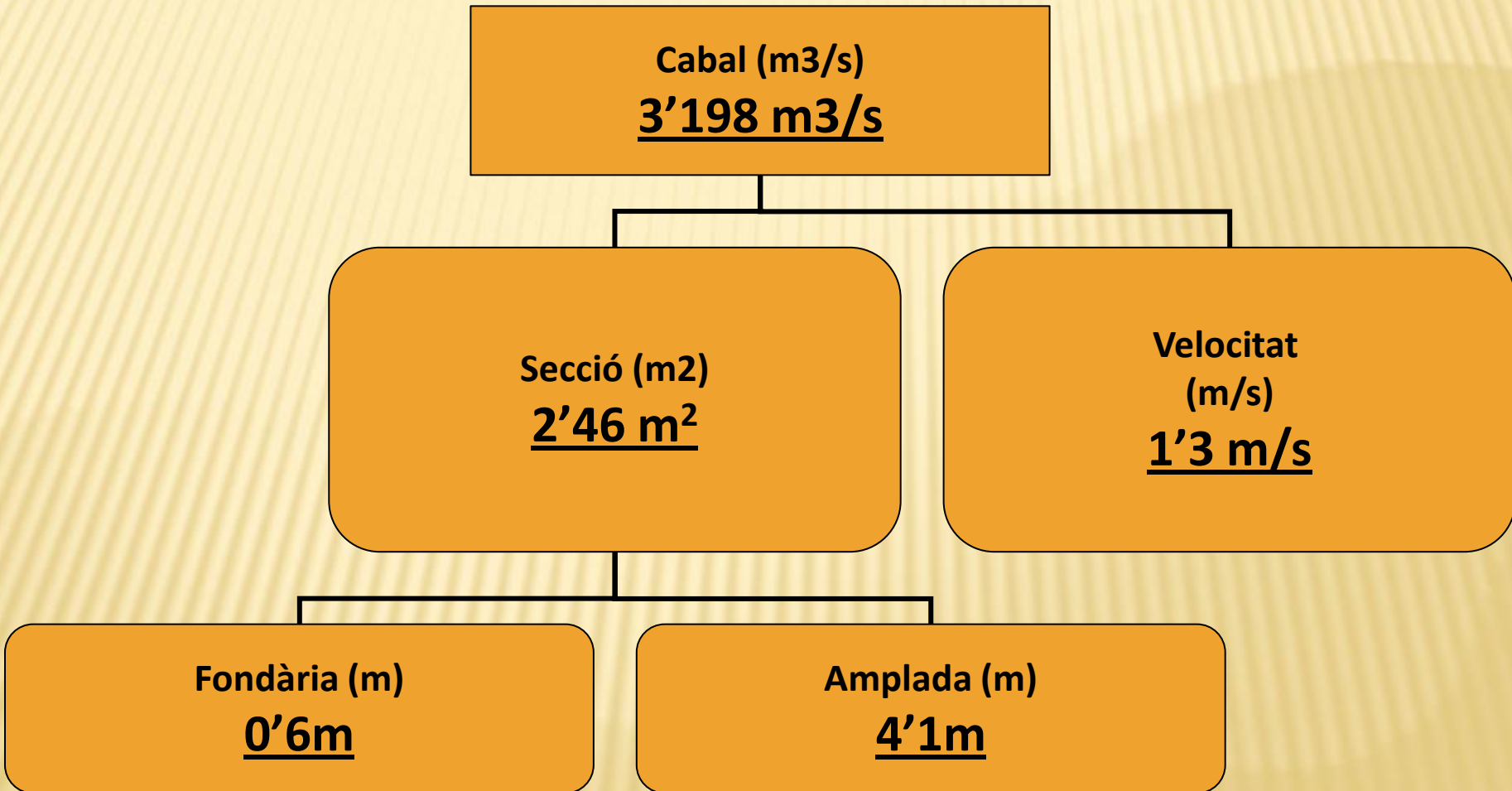
Massa vegetal constant amb zones repoblades amb plantes autòctones o ben naturalitzades (2)

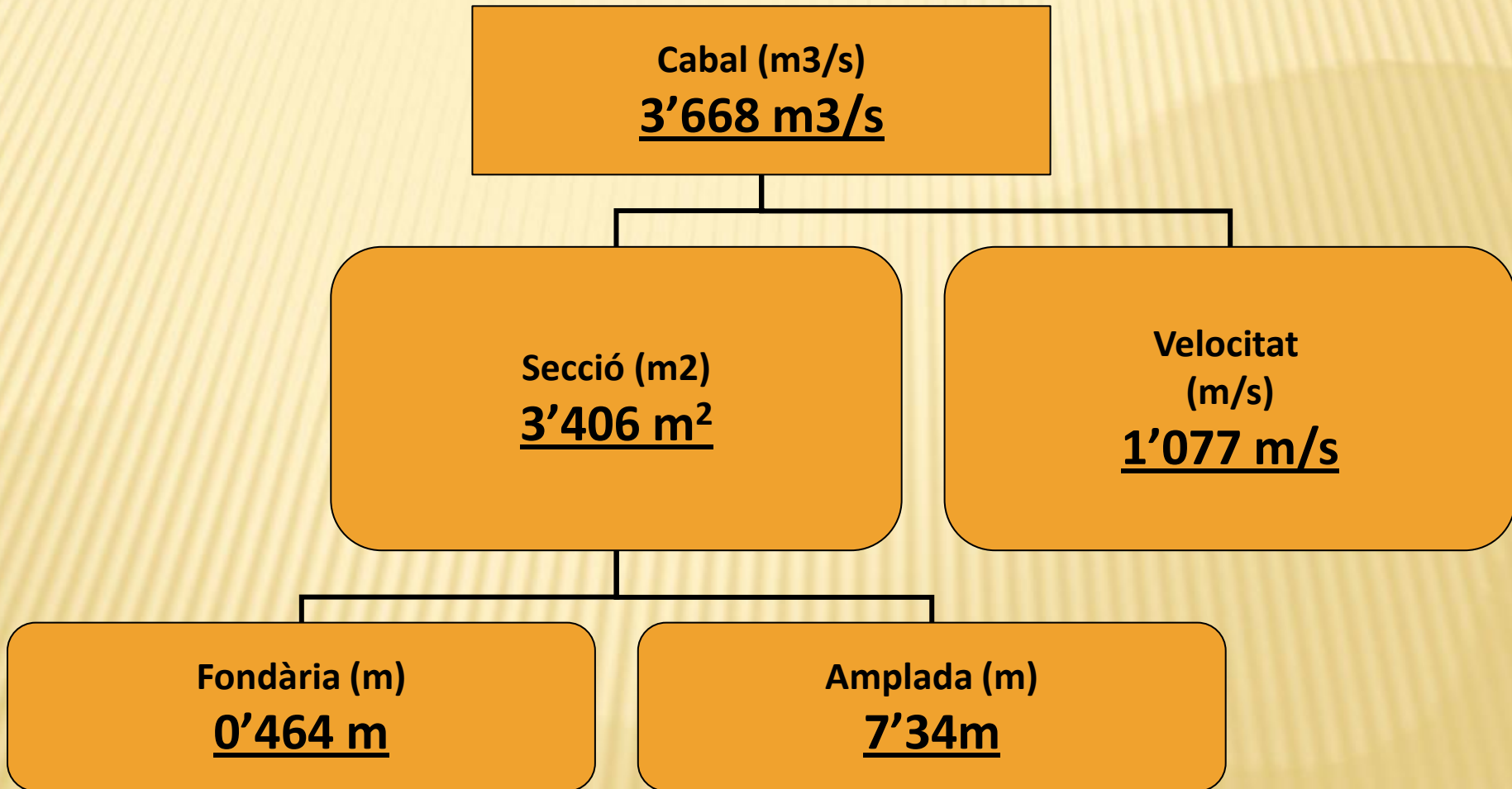

QUALITAT HIDROMORFOLÒGICA: CABAL ZONA 1

QUALITAT HIDROMORFOLÒGICA: CABAL ZONA 2

QUALITAT HIDROMORFOLÒGICA: CABAL

El cabal ha estat mesurat en 2 trams diferents. Per minimitzar els errors de mesura s'ha efectuat una mitjana dels resultats obtinguts:

- Cabal zona 1: 3,198 m³/s**
- Cabal zona 2: 3,668 m³/s**

CABAL: 3,433 m³/s

Aquest cabal és molt superior a la mitjana del Gurri (segons resultat de l'auditoria ambiental municipal de Vic) però cal tenir en compte que es tracte d'una inspecció de primavera i a més força plujosa.

QUALITAT HIDROMORFOLÒGICA: ALTERACIONS

- **Aigua força transparent amb un color verdós –blavós o marró (segons el tram) i inodora**
- **Usos del sòl a D i E: Bosc de Ribera, reforestacions, conreus i zones d'esport i lleure**
- **1 col·lector**
- **Amb forces deixalles, com per exemple:**
  - ***Plàstics***
  - ***Llaunes***
  - ***Ferralla***
  - ***Paper d'alumini***
  - ***Sola de sabata***

FIQUALITAT FISICOQUÍMICAICOQUÍMICA

Paràmetres Físicoquímics	Dia 1 (en un tram d'aigües lentes i analítiques amb les pastilles reactives)	Dia 2 (en un tram d'aigües ràpides i analítiques efectuades al Laboratori clínic Prat de Torelló)
Temperatura	15°C	19°C
Transparència	Força alta	Força alta
pH	9,0	8,55
Oxigen dissolt	4,0 mg/l	8,7 mg/l
% Saturació	39%	89%
Nitrats	-	77 mg/l
Duresa	500 mg/l	500 mg/l

QUALITAT BIOLÒGICA

OCELLS IDENTIFICATS

Oreneta cuablanca	+20 exemplars
Oreneta vulgar	10-15 exemplars
Ànec collverd	12 adults-15 polls
Boscarla de canyar	2 exemplars
Merla	6 exemplars
Oriol	1 exemplar
Cuereta blanca	3 exemplars
Cuereta groga	1 exemplar
Pardal comú	+20 exemplars
Xivitona	1 exemplar

QUALITAT BIOLÒGICA: RESULTAT MOSTREJOS MACROINVERTEBRATS (BIOINDICADORS)

Efemeròpters	Ephemerellidae		2	
Odonats	Lestidae	Libèl·lula	3	
Tricòpters	Limnephilidae	Cuca de capsa	1	
Planàries	Dugesiididae		>20	
Dípters	Simulidae	Mosca negra	>20	
Dípters	Tipulidae	Típules	>20	
Tricòpters	Hidropsychidae		8	
Mol·luscs	Lymneidae		7	
Efemeròpters	Batidae		10<20	
Efemeròpters	Caenidae		8	
Dípters	Culicidae		>20	
Sangoneres	Erpodelidae	Sangonera	>20	
Megalòpters	Siàlids		6	
Dípters	Chironomidae	Mosquits d'eixam (Quan plou)	>20	
Crustacis	Cambaridae	Cranc americà	1	
Cucs	Lumbricidae	Cucs	>20	

	Molt bo
	Bo
	Mediocre
	Deficient
	Dolent

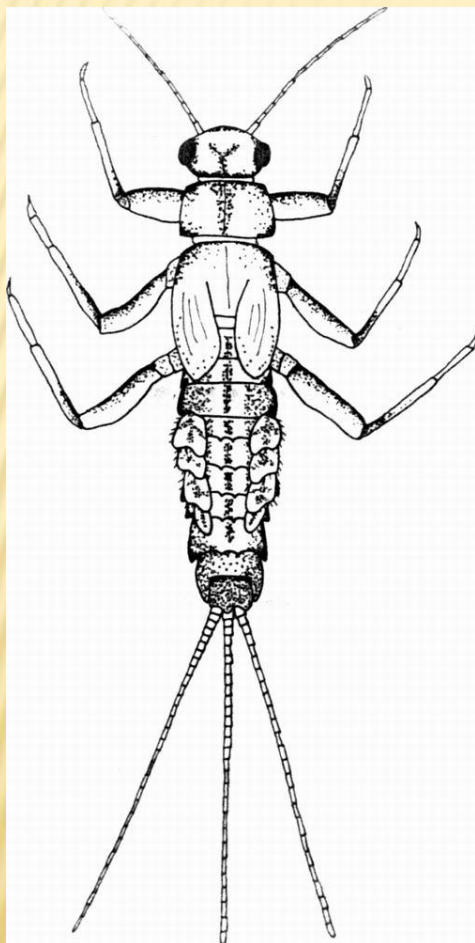

FAMILY LESTIDAE (PUNTUACIÓ IBMWP: 8) 3 EXEMPLARS

http://www.waterbugkey.vcsu.edu/php/family_detail.php?idnum=13&o=Odonata&show=1419&fa=Lestidae&hl=Lestidae

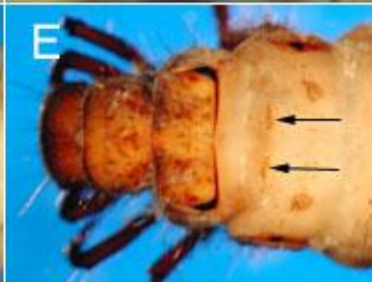
FAMILY: EPHEMERELLIDAE (IBMWP: 7) 2 EXEMPLARS

<http://www.entomology.umn.edu/midge/VSM/IVP%20Key/English/Ephemeroptera.htm>

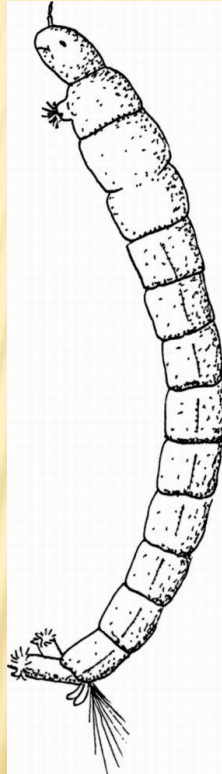
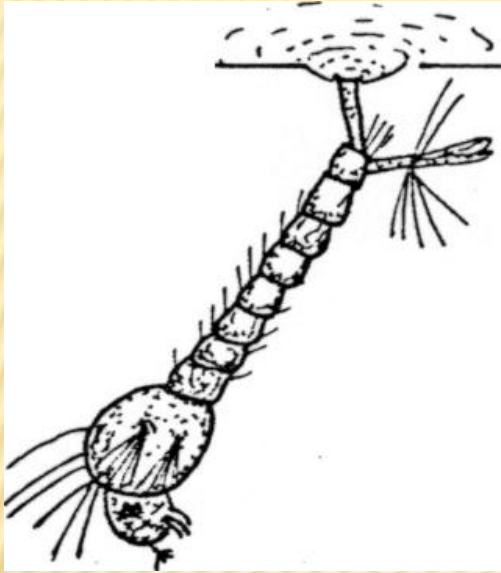

ORDER TRICHOPTERA - FAMILY LIMNEPHILIDAE (IBMWP:7) EXEMPLARS 1

http://www.waterbugkey.vcsu.edu/php/family_detail.php?idnum=15&o=Trichoptera&show=1428&fa=Limnephilidae&hl=Limnephilidae

LARVES DE MOSQUITS (CULÍCIDS, MOSQUITS D'EIXAM) IBMWP 2: >20 EXEMPLARS, MOSCA NEGRA IBMWP 2: >20 EXEMPLARS, SANGONERES IBMWP 2: >20 EXEMPLARS, CÈNIDS IBMWP 4: 8 EXEMPLARS

<http://ecobill.diba.cat/index.php?page=../db/macroslist&family=0>

QUALITAT BIOLÒGICA: VEGETACIÓ

▪ Arbres i arbusts:

- **Pollancre (*Populus nigra*) MF**
- **Salze blanc (*Salix alba*) F**
- **Freixe (*Fraxinus angustifolia*) F**
- **Freixe de fulla gran (*F. excelsior*) F**
- **Saüc (*Sambucus nigra*) MF**
- **Esbarzer *Rubus ulmifolius* MF**
- **Vern (*Alnus glutinosa*) PA**
- **Avellaner (*Corylus avellana*) PA**
- **Om (*Ulmus minor*) PA**
- **Sanguinyol *Cornus sanguinea* PA**
- **Àlber (*Populus alba*) PA**
- **Trèmol (*Populus tremula*) PA**
- **Lledoner (*Celtis australis*) PA**
- **Vimetera (*Salix fragilis*) PA**
- **Roure martinenc (*Quercus pubescens*) PA**
- **Robínia (*Robinia pseudocàcia*) PA**
- **Arç blanc (*Corylus avellana*) PA**
- **Arbre mort**

QUALITAT BIOLÒGICA VEGETACIÓ

Plantes herbàcies:

- Ortiga gran (*Urtica dioica*) MF
- Canyís (*Phragmites australis*) MF
- Verbascum (*Verbascum boerhavia*) M
- Ortiga borda (*Lamium flexuosum*) F
- Falguera comuna (*Pteridium aquilinum*) PA
- Lleteresa de bosc (*Euphorbia amygdaloides*) PA
- Fenàs reüll *Brachypodium retusum* PA
- Consolda *Ajuga reptans* PA
- Salicària *Lythrum salicaria* PA
- Trèvol blanc *Trifolium repens* PA
- Gallaret *Papaver rhoeas* PA
- Sarga *Salix elaeagnos* PA

MF – Molt freqüent

F – Freqüent

PA – Poc abundant

R – Rar

Molt comú

Gens comú

CONCLUSIONS

Positiu	Negatiu
Flux constant d'aigua	No identificació de macroinvertebrats indicadors d'aigua molt neta
Aigua força transparent sense olor	Presència notable de deixalles
Bosc de ribera de bona qualitat amb una massa vegetal no massa densa però força constant	Elevada concentració de nitrats (deguda probablement a la seva presència en els camps de conreu de l'entorn i el rentat a conseqüència de les pluges recents)
Repoblació amb espècies autòctones, en aquelles zones on no hi havia vegetació	PH alt (degut probablement a la important presència de lutites carbonatades i el consum fotosintètic del CO ₂ per una població relativament important d'algues)
Notable diversitat d'espècies animals i vegetals (malgrat que caldria un estudi molt més exhaustiu)	

FONTS CONSULTADES

- Associació hàbitats
<http://projecterius.org/>
- Programa de qualitat ecològica dels rius (Diputació de Barcelona)
<http://ecobill.diba.cat/index.php?page=../db/macroslist&family=0>
- Universitat de Barcelona
<http://www.ub.edu/fem/docs/protocols/CLAUorganismes.pdf>
- Ajuntament de Vic
<http://www.vic.cat/AuditoriaAmbiental/>
- Centre d'Estudis dels Rius Mediterranis (Museu Industrial del Ter, Manlleu)
<http://www.mitmanlleu.org/?c=8>

FONTS CONSULTADES

- Agència Catalana de l'Aigua

<http://aca-web.gencat.cat/aca/appmanager/aca/aca?profileLocale=es>

- Institut cartogràfic de Catalunya <http://www.icc.cat/>

- Universitat de les Illes Balears

<http://herbarivirtual.uib.es/cas-med/especie/4202.html>

- Arxius Plataforma digital col·legi Sant Miquel dels Sants

<http://santmiquel delssants.clickartedu.com/arxius/assignatures/142/COLL ST MIQUEL RIU 11088.pdf>

- Portal informatiu de la Televisió de Catalunya

<http://www.3cat24.cat/noticia/174064/altres/La-qualitat-de-laigua-dels-rius-dOsona-ha-millorat-substancialment-respecte-a-deu-anys-enrere>

FONTS CONSULTADES

Guies de camp

- Puig, Ma A. *Els macroinvertebrats dels rius catalans*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 1999.
- Tachet, H; Bournaud, M; Richoux, P. *Introduction à l'étude des macroinvertébrés des eaux douces*. Lyon: C.R.D.P. 1980
- Masclans, F. *Guia per a conèixer els arbusts i les lianes*: Barcelona Montblanc-CEC, 1978
- Masclans, F. *arbres*. Barcelona : Montblanc-CEC, 1972.
- Mitchell, A. *Guía de campo de los árboles de Europa*. Barcelona : Omega, 1985.
- Boada, M. *Arbres de Catalunya*. Barcelona : Generalitat de Catalunya, 1991.
- Jutglar, F.; Masó, A. *Aves de la península ibérica*. Barcelona : Planeta, 1999.
- Maluquer Sostres, J. *Els ocells de les terres catalanes*. Barcelona : Barcino, 1987.

VALORACIÓ FINAL

Efectuada amb les reserves, que la inexperiència dels inspectors (primera inspecció) aconsella, malgrat la recerca d'assessorament

- **Els resultats d'aquestes primeres inspeccions d'un tram del Gurri i sobretot les fonts consultades sobre l'evolució de la qualitat del riu i del seu entorn en els darrers anys, permeten constatar una millora global, però encara hi ha diversos aspectes negatius.**
- **Serà necessari continuar la vigilància i manteniment de l'entorn i vetllar pel compliment d'una bona política ambiental.**
- **Valorem positivament la iniciativa de l'Associació Hàbitats (Projecte Rius) i Medi Ambient de l'Ajuntament de Vic (Projecte "Seguim els rius") d'implicar als centres educatius en el millor coneixement d'aquest entorn.**

COL·LABORACIONS

- Medi Ambient Ajuntament de Vic

Ajuntament de Vic

- Associació Hàbitats (Projecte Rius)

- Departament de Ciències col·legi Sant Miquel dels Sants de Vic
- Laboratori clínic Prat de Torelló
- Fortià Prat
- Marc Ordeix
- Ventura de Lamo

Gràcies a tots per la vostra col·laboració

Alumnes de 4t d'ESO Curs 2010-2011

COL·LEGI **Sant Miquel dels Sants**